

Jaarverslag 2009

25 maart 2010

Inhoudsopgave

1. VOORBLAD	5
1.1 BASISGEGEVENS	5
1.2 AARD VAN DE INSTELLING	5
1.3 GEGEVENS ORGANISATIE.....	5
1.4 ONDERTEKENING	5
2. ALGEMENE INFORMATIE	6
2.1 DOELSTELLING INSTELLING	6
2.2 FUNCTIE IN HET CULTURELE VELD	6
2.3 CULTUURINHOUDELIJKE EN MAATSCHAPPELIJKE FUNCTIE	6
3. VERSLAG VAN DE ACTIVITEITEN IN 2009	7
3.1 DE COLLECTIE	7
3.1.1 Collectieregistratie en documentatie	7
Registratie.....	7
Documentatie	7
3.1.2 Behoud en beheer	7
3.1.3 Collectievorming	8
Verwerven	8
Selecteren en afstoten	9
3.2 HET PUBLIEK	9
3.2.1 Samenstelling en omvang publiek.....	9
3.2.2 Publieksactiviteiten.....	9
Permanente presentatie van de collectie	9
Tijdelijke tentoonstellingen	10
Educatieve taken.....	11
Activiteiten voor volwassenen	11
Activiteiten voor jongeren.....	11
Publicaties	12
Maatschappelijke functie als trefcentrum	13
Marketing en public relations	13
Overige publieksactiviteiten	14
3.3 BEDRIJFSVOERING.....	16
3.3.1 Huisvesting en veiligheid.....	16
Pand Neptunusstraat	16
Vuurtoren	16
Veiligheid.....	17
3.3.2 Personeel en organisatie	17
Personeel	17
Automatisering	18
Administratieve organisatie.....	19
Financiën en begroting	20

1. Voorblad

1.1 Basisgegevens

Statutaire naam: Stichting Muzee Scheveningen
Roepnaam: Muzee Scheveningen
Jaar van oprichting: 2006
KvK-nummer: 27291868
Fiscaal nummer: 8171.03.521 B01
Post- en bezoekadres: Neptunusstraat 92, 2586 GT Den Haag
Telefoon: 070 – 350 08 30
Fax: 070 – 354 99 80
Email adres: info@muzeescheveningen.nl
Website: www.muzeescheveningen.nl
Contactpersoon: P.R. de Kievit, directeur
Tel.nr. en mailadres: 06 – 125 22 455; p.dekiewit@muzee.nl

1.2 Aard van de instelling

Categorie: Museum

1.3 Gegevens organisatie

Organisatievorm: Stichting
Soort bestuursorgaan: Bestuur
Samenstelling bestuur: mr. H.C. Grootveld, m, geb. 21-09-1950, voorzitter, benoeming 09-09-2006
drs. D.C. Nieweg, m., geb. 05-04-1969, secretaris tot 26-03-2008, daarna
bestuurslid, benoeming 05-01-2007, uit functie 01-01-2010
G.J. Gulden, m, geb. 21-06-1947, secretaris, benoeming 26-03-2008
M.P. Mos RA RC RBA, m, geb. 09-10-1963, 1^e penningmeester, benoeming
25-09-2008
D. van der Hoeven RA, m, geb. 14-02-1935, 2^e penningmeester, benoeming
01-12-2006, † 03-01-2009
E.P.M. Sloof-Vermeij, v, geb. 24-12-1937, bestuurslid, benoeming 09-09-2006,
uit functie 01-01-2010
W.J. Harteveld, m, geb. 22-03-1945, bestuurslid, benoeming 09-09-2006
G.J.W. Voerman, m, geb. 04-06-1966, bestuurslid, benoeming 28-05-2009
mr. F. Basters, v, geb. 16-11-1955, bestuurslid, benoeming 27-08-2009
P. Lok, m, geb. 22-11-1952, bestuurslid, benoeming 27-08-2009
Benoemingstermijn: Vijf jaar; een aftredend bestuurslid is éénmaal herbenoembaar voor vijf jaar.
Samenstelling directie: P.R. de Kievit, m, geb. 07-08-1955, directeur, indiensttreding 01-05-2007.

Organisatiestructuur:	Directie	1	fte
	Beheer cultuurhistorische collectie	0,8	fte (vacature m.i.v. okt. 2009)
	Beheer natuurhistorische collectie	1,2	fte
	Externe dienstverlening (w.o. educatie)	0,6	fte
	Public relations & receptie	2,3	fte
	Algemene zaken (huismeester)	1	fte (vacature m.i.v. jan. 2010)
	Secretariaat / administratie	1,1	fte
	Schoonmaakwerkzaamheden	<u>0,9</u>	<u>fte</u>
	Totaal (eind 2009)	8,1	fte *

* waarvan 3,9 fte vaste krachten en 4,2 fte gedetacheerd via Stichting Werkbij/ Startbaan Detacheringen

1.4 Ondertekening

Den Haag, 25 maart 2010

Mr. H.C. Grootveld, voorzitter.

2. Algemene informatie

2.1 Doelstelling instelling

De Stichting Muzee Scheveningen (Muzee) heeft ten doel het bevorderen van kennis en belangstelling op het gebied van a) de geschiedenis, de cultuur en het dagelijks leven van Scheveningen en haar bewoners, haar relatie met de zee (visserij, strandrecreatie); en b) de zeebiologie in de ruimste zin. De stichting streeft dit doel na door middel van het inrichten, instandhouden en exploiteren van een voor publiek toegankelijk museum als een permanente instelling ten dienste van de gemeenschap en haar ontwikkeling; het vormen, instandhouden en onderzoeken van een representatieve collectie op lokaal en regionaal cultureel gebied, op lokaal genealogisch terrein en op nationaal en internationaal zeebiologisch gebied, alsmede het presenteren en daarover informeren voor doeleinden van studie, educatie en genoegen.

2.2 Functie in het culturele veld

Muzee Scheveningen tracht zijn doelstellingen te bereiken door:

1. het vormen, documenteren, beheren en onderhouden van een kwalitatief representatieve collectie van op de geschiedenis, genealogie en cultuur van Scheveningen betrekking hebbende voorwerpen, documentatie en literatuur;
2. het vormen, documenteren, beheren en onderhouden van een kwalitatief representatieve collectie van zeedieren- en planten, in het bijzonder van schelpen van zeeweekdieren, een en ander overeenkomstig de biologische systematiek alsmede van de daarop betrekking hebbende literatuur en documentatie;
3. het inrichten en onderhouden van een permanente presentatie teneinde het publiek inzicht te verschaffen in de betekenis van het Scheveningse erfgoed en het leven in de zee;
4. het organiseren van wisseltentoonstellingen op elk van die terreinen;
5. het gelegenheid bieden tot het raadplegen van literatuur en documentatie over Scheveningen in de ruimste zin;
6. het gelegenheid bieden tot het raadplegen van de systematische biologische collectie en de daarop betrekking hebbende literatuur;
7. het ontwikkelen van educatieve programma's;
8. het organiseren van lezingen en cursussen;
9. het verzorgen van publicaties;
10. het in verbinding treden met organisaties in binnen- en buitenland die een soortgelijk of aanverwant doel nastreven;
11. het ondernemen van al datgene wat kan bijdragen tot het bereiken van de doelstellingen.

Samenvattend vervult het Muzee de functie van collectiebeheerder (zie hierboven onder 1 en 2), maker van tentoonstellingen (3 en 4), informatie- en documentatiecentrum (5, 6 en 9) en aanbieder van educatieve programma's (7 en 8).

2.3 Cultuurinhoudelijke en maatschappelijke functie

De cultuurinhoudelijke functie van het Muzee laat zich het best omschrijven als informatie- en documentatiecentrum voor de geschiedenis van Scheveningen en voor het leven van, op en in de zee.

In het Muzee wordt het cultuurhistorisch erfgoed van Scheveningen beheerd en gepresenteerd.

Het Muzee is voor Scheveningen wat het Haags Historisch Museum is voor Den Haag. Muzee heeft een groot draagvlak, zowel onder Scheveningers als onder natuurliefhebbers. Dit blijkt onder meer uit de 32 actieve vrijwilligers en de 1.092 donateurs en 106 bedrijfsdonateurs die het museum telt. Er is een actieve vriendenvereniging, die onder andere klederdrachtenshows verzorgt, de organisatie van de Scheveningse Dag en Kerstmarkt voor haar rekening neemt en ondersteunt bij de catering van grote evenementen.

De donateurs en bedrijfsdonateurs ondersteunen het museum met projecten en maken het financieel mogelijk dat tentoonstellingen worden ingericht en publicaties worden verzorgd. Er vinden in het museum culturele maar ook zakelijke bijeenkomsten en recepties plaats, en het museum is sinds 2007 trouwlocatie. Sinds 2008 vinden er theatervoorstellingen plaats en sinds 2009 kamermuziekconcerten. Muzee heeft een maatschappelijke functie als Cultuuranker (trefcentrum van wijkcultuur), het is als het ware de huiskamer van Scheveningen.

3. Verslag van de activiteiten in 2009

3.1 De collectie

3.1.1 Collectieregistratie en documentatie

- Registratie

De registratie van de cultuurhistorische collectie werd in 2009 gecontinueerd. In het grote zolderdepot zijn alle voorwerpen in de stellingen gecontroleerd, in zuurvrije dozen verpakt en in het computerbestand ingevoerd. Helaas ontbreekt nog steeds een vrijwilliger voor het beheer van de uitgebreide fotocollectie. Er kon daarom nog geen begin worden gemaakt met de geplande digitalisering van de fotocollectie.

Het aantal geregistreerde objecten van de cultuurhistorische collectie bedroeg eind 2009 7.831.

Van de natuurhistorische collectie wordt ieder voorwerp ingeboekt in een chronologisch register en voorzien van een nummer, en daarna ingevoerd in een geautomatiseerde registratie in Ms Access.

Het invoeren van de nieuwe voorwerpen voor de natuurhistorische collectie is voortgezet in 2009. De deelcollectie Kreeftachtigen is nu geheel in de collectiedatabase opgenomen; het betreft 528 objecten, verdeeld over 389 records. Het totaal aantal nieuwe records bedroeg 590, waarvan 339 schelpenrecords en 251 ander materiaal (krabben, zee-egels etc.). Tevens zijn er 23 records gewist. Op 31 december 2009 omvatte de collectie 144.323 objecten, verdeeld over 7.877 verschillende diersoorten.

Door bezuinigingen op de personeelsformatie kon in 2009 nog geen onderzoek worden gedaan naar vervanging van de oude registraties door een nieuwe standaard multi-user applicatie ten behoeve van het beheer en de ontsluiting van alle collecties.

- Documentatie

Het verzamelen van relevante literatuur en documentatie betreffende de collectie is in 2009 gecontinueerd. Zowel de natuurhistorische als de cultuurhistorische bibliotheek is ontsloten in Ms Access. Aan het einde van het verslagjaar was ongeveer 75 % (3.056 objecten) van de cultuurhistorische bibliotheekcollectie ingevoerd in Access. In 2009 zijn 13 nieuwe aanwinsten binnengekomen. Het Scheveningen Informatiecentrum (SIC) bevat bibliotheekmateriaal, foto's, krantenknipsels, genealogische gegevens en andere informatie over Scheveningen. Dankzij de vrijwillige inzet van leden van de Historische en Genealogische Vereniging Scheveningen (HGVS) was het Centrum in 2009 op de zaterdagen voor belangstellenden geopend.

Het Zeebiologisch Informatiecentrum (ZIC) omvat een uitgebreide documentatie aan boeken en tijdschriften. Deze documentatie is van essentieel belang voor onderzoek en bestudering van de museumcollectie. In 2009 kon het Centrum met 15 publicaties worden uitgebreid, deels door aankoop (10 boeken met een aankoopprijs van in totaal €375) en deels door schenkingen (5 boeken).

Ook zijn er abonnementen op negen tijdschriften. Voor het publiek was het Centrum in 2009 op afspraak toegankelijk.

3.1.2 Behoud en beheer

In 2009 heeft de Monumentenwacht advies uitgebracht over de mogelijkheden om het grote zolderdepot voor de cultuurhistorische collectie van een goede isolatie te voorzien. Met het aanbrengen van een isolerende laag aan de binnenzijde van het dak kunnen de klimaatomstandigheden in dit depot worden verbeterd. In 2010 worden offertes aangevraagd voor het uitvoeren van de isolerende maatregelen.

Kleine voorwerpen uit de collectie die buiten onder het afdak staan zijn gecontroleerd. Een aantal van deze voorwerpen is naar het grote zolderdepot verplaatst in verband met uniciteit of noodzaak tot conservering. De restauratie van de twee haringkarren die onder het afdak van de binnenplaats staan wordt uitgevoerd door medewerkers van de Stichting Trix. Met de restauratie van de handkar is in augustus 2009 gestart. Voor de restauratie van een kerkbank is een restauratieplan gemaakt.

Er is een lijst gemaakt van schilderijen die in geval van calamiteiten het eerst uit het museum in veiligheid gebracht dienen te worden. Het schoonhouden van de vaste cultuurhistorische collectie in het museum is gecontinueerd met hulp van leden van de Vereniging Vrienden Muzee Scheveningen.

In 2009 is men verder gegaan met het aanbrengen van een laagje zuurvrij museumfoam in de lades van het depot voor de natuurhistorische collectie. Tevens is er aan de voorzijde van alle lades een strip zuurvrij foam bevestigd zodat de inhoud van de lades stofvrij blijft.

Twee verouderde thermohygrografen werden halverwege het jaar vervangen door een zestal dataloggers. De volgende ruimtes zijn uitgerust met een datalogger: het schilderijendepot, het grote zolderdepot voor de cultuurhistorische collectie, het depot voor de natuurhistorische collectie, de depotzolder voor de textielcollectie, de tentoonstellingsruimte en de Scheveningenzaal. Temperatuur en relatieve luchtvochtigheid kunnen nu via de computer worden uitgelezen. Dankzij een flink aantal schenkingen blijft de textielcollectie nog steeds groeien. De beperkte ruimte en toegankelijkheid van het textieldepot blijven een probleem, waarvoor ook in 2009 nog geen oplossing kon worden gevonden.

3.1.3 Collectievorming

- **Verwerven**

Cultuurhistorische museale objecten worden overwegend uit schenkingen, legaten en bruiklenen verkregen. In 2009 waren op de begroting geen structurele middelen opgenomen voor acquisitie ten behoeve van de cultuurhistorische collecties. Op incidentele basis kunnen voor de aankoop van bijzondere objecten intern middelen worden vrijgemaakt of extern via sponsoring worden verkregen. Bij de natuurhistorische collectie wordt gestreefd naar het opbouwen van een zo volledig mogelijke schelpencollectie. Hierbij is niet alleen het totale soortenaantal van belang. Bij de selectie van te acquireren objecten moet ook de publiekswaarde een rol spelen. Gedacht wordt aan bijvoorbeeld vreemde diepzeesoorten, spectaculaire vormen, extreme afmetingen, enz. Waar mogelijk wordt de natuurhistorische collectie uitgebreid met materiaal uit andere diergroepen en met bijvoorbeeld relevante etnografica. Ook hier geldt dat het educatieve karakter van de voorwerpen van groot belang is. Ook voor acquisitie ten behoeve van de natuurhistorische collectie waren in 2009 op de begroting geen structurele middelen opgenomen. Het overgrote deel van het nieuwe materiaal is afkomstig uit schenkingen. Van een kleiner aangekocht deel wordt de aanschafprijs intern verrekend via verkoop in de museumwinkel.

Schenkingen

Het aantal schenkingen in 2009 ten behoeve van de cultuurhistorische collectie bedraagt 95. Schenkingen variëren van schilderijen, kleding en huishoudelijke artikelen tot boeken, persoonlijke documenten en speelgoed. Een schenking bestaat vaak uit meerdere voorwerpen. In 2009 werd onder andere een scheepsmodel van een bomschuit, compleet met tekeningen, ontvangen van het Nationaal Rijtuigmuseum in Leek. Ook wordt nog steeds het nodige aan Scheveningse klederdracht ontvangen. Mevr. N. Noordervliet-Jol schonk het museum in 2009 een zilveren schoengesp uit 1841, alsmede een aantal sieraden dat eerder in 2006 door haar aan het museum in bruikleen was gegeven. De bad- en strandcollectie werd verrijkt met de schenking van een strandtent met toebehoren, in de jaren 1930/1940 gebruikt op het Zuiderstrand.

De natuurhistorische collectie is met een aantal kleinere en een grote schenking uitgebreid. De kleinere schenkingen omvatten veel schelpenmateriaal met vooral educatieve waarde. Tevens is er een zeeschildpad aan het museum geschonken. Gezien de beschermde status van deze zeereptielen is dit een interessante aanwinst. Ook is er een flink aantal boeken op zeebiologisch gebied aan het museum gedoneerd. De grote schenking betrof een zeer uitgebreide en interessante schelpencollectie van een verzamelaar (collectie B. de Lange †). Hiervan zal een flink deel in de museumcollectie kunnen worden opgenomen. De bijbehorende boekencollectie moet nog worden geïnventariseerd maar zal zeker een flink aantal nieuwe bibliotheekaanwinsten opleveren.

Aankopen

In 2009 werden enkele 19de-eeuwse foto's van bomschuiten en van Scheveningen-Bad aangekocht. Een poging om een fraai gezicht op het dorp Scheveningen te verwerven van de Haagse meester Salomon Leonardus Verveer (1813-1876) strandde helaas, ondanks de financiële steun van diverse fondsen. Wel kon een olieverfschilderij uit 1932 van P. Betist worden aangekocht, voorstellende het uitvaren van zeilloggers uit de haven van Scheveningen.

De natuurhistorische collectie breidt zich gestaag uit. In 2009 is een zeer interessante schelpencollectie aangekocht, de collectie Blommers. Deze collectie is zeer omvangrijk en zal voor een deel de museumcollectie aanvullen. Het resterende deel zal beschikbaar komen voor verkoop via de museumwinkel.

Bruiklenen

Het vaandel van de Christelijke Gemengde Zangvereniging 'Volharding Leidt tot het Doel' uit 1923 werd in dit verslagjaar in bruikleen ontvangen. Het werd op 25 augustus 2009 overhandigd tijdens de viering van het 125-jarig jubileum van het zangkoor in Muzee.

In 2009 heeft Muzee diverse objecten uitgeleend, onder andere aan Scheveningse verzorgings- en verpleeghuizen, de VVV Scheveningen, het Schevenings Toneel, de Bibliotheek Scheveningen en aan de organisatie van Vlaggetjesdag. Een zogenaamde eenhoornschedel (een paardenschedel met hierop gemonteerd een narwaltand) werd uitgeleend aan het Westfries Museum in Hoorn ten behoeve van een expositie over de Eenhoorn.

- Selecteren en afstoten

Tijdens de verbouwing van het museum is een verzamel- en afstotingsbeleid opgesteld. Op grond hiervan is de gehele collectie in 2005 en 2006 geherwaardeerd en gedeeltelijk afgestoten. In 2009 zijn geen cultuurhistorische objecten afgestoten. Bij de natuurhistorische collectie is de kwaliteit van de collectie belangrijk: kwalitatief minder collectiemateriaal wordt geregeld vervangen door hoogstaand materiaal, onder andere uit in 2009 verworven particuliere schelpencollecties.

3.2. Het publiek

3.2.1 Samenstelling en omvang publiek

Het Muzee kent diverse categorieën bezoekers. Op de eerste plaats de eigen achterban die het museum vaak als donateur ondersteunt: inwoners van Scheveningen en malacologisch geïnteresseerden, die de collectie al dan niet om wetenschappelijke redenen raadplegen. Een tweede categorie bezoekers bestaat uit bewoners van Den Haag en wijde omgeving en bezoekers (dagrecreanten) van Scheveningen-Bad en -Haven. Jongeren vinden de weg naar het museum vooral in schoolverband, en ouderen via georganiseerde groepsbezoeken. Bijzondere activiteiten als kamermuziekconcerten en toneelvoorstellingen trekken een geheel eigen publiek, dat de kennismaking met het Muzee soms later in ander verband komt voortzetten. In 2009 ontving het Muzee 24.218 bezoekers (2008: 28.307), waarvan 14.984 betalende (2008: 18.458). Ten opzichte van 2008 betekent dit een achteruitgang van bijna 15% aan totale bezoeken, waarmee het museum weer is teruggekeerd op het bezoekersniveau van 2007. Vooral de zomerperiode van 2009 trok aanzienlijk minder bezoekers dan de vergelijkbare periode in 2008, waarin een aantrekkelijke schilderijtentoonstelling en een pseudo-potvis op de binnenplaats van het museum te zien waren. Door capaciteitsgebrek konden in 2009 ook minder wisselexposities (vier) worden samengesteld dan in 2008 (zeven), hetgeen ongetwijfeld ook tot daling van bezoekers heeft geleid. Daarnaast nam, mogelijk onder invloed van de recessie, het aantal recepties in 2009 met ruim 16 % af.

3.2.2 Publieksactiviteiten

- Permanente presentatie van de collectie

Tijdens de Nieuwjaarsbijeenkomst van het Muzee op 10 januari 2009 heeft de burgemeester de fotogalerij opnieuw feestelijk in gebruik genomen. Het betreft een thematisch opgestelde en permanente tentoonstelling van circa 700 foto's in draaibare panelen, die het verleden van Scheveningen en zijn dorp, visserij en bad in beeld brengen. In het voormalige Museum Scheveningen nam de fotogalerij een prominente plaats in. De fotogalerij is het sluitstuk van de herinrichting die Muzee sinds de heropening in oktober 2006 heeft ondergaan. Van de foto's die tentoongesteld zijn worden tegen betaling afdrucken of scans verstrekt.

Na de opening van de fotogalerij nam mevrouw Nicole Vrolijk, directeur/partner van de Nelisse Makelaarsgroep, het zogenaamde Straatje van Van Leeuwen in gebruik. De inrichting van dit typisch Scheveningse straatje werd geheel bekostigd door makelaardij Jan Nelisse. Tijdens dezelfde Nieuwjaarsbijeenkomst stelde mevrouw An Buis in de Centrale gang de nieuwe led-verlichting in werking van de vitrines met scheepsmodellen, vervaardigd door haar overleden echtgenoot Arie Buis. Deze moderne verlichting kon worden aangebracht dankzij een gift van de Vrienden van Muzee. Tot slot ontstak reder Henk Groen de door hem geschonken boordlichten van de Sch. 236 'Noordster' in museumcafé De Halve Vleet.

In de loop van 2009 werden in de Centrale gang nog enkele panelen over vangstmethoden en over de visserij in heden en verleden van tekstborden voorzien. Bij het zogenaamde Schuitenvoorin werden tekstborden over navigatie en navigatie-instrumenten aangebracht. Het vaandel van zangvereniging

‘Volharding Leidt tot het Doel’ kreeg een vaste plek in de Centrale gang. Hier kwamen vanaf september ook twee vitrines te staan, waarin permanent recente aanwinsten worden getoond (een staande vitrine voor de natuurhistorische en een tafelvitrine voor de cultuurhistorische collectie).

In de Bad- en strandzaal is een vitrine ingericht met een presentatie over zee-egels, ter vervanging van de oude presentatie over zeemonsters en rariteiten. Het betreft hier een zogenaamde collectietentoonstelling: de bedoeling hiervan is telkens een deel van de fraaie museumcollectie die nu – ontoegankelijk voor het publiek – in het depot ligt opgeslagen, zichtbaar te maken. De huidige presentatie over zee-egels laat de fraaiste collectieobjecten zien en geeft tevens informatie over deze grote en interessante diergroep.

In april 2009 werd opnieuw – voor de vierde keer sinds de ingebruikneming – een ernstige lekkage geconstateerd in het tropisch zeeaquarium. Om verdere lekkages op de verticale kitranden te voorkomen werd in mei door de bouwer van het aquarium provisorisch een metalen band op de bovenzijde aangebracht, die de glasplaten bijeen moet houden. In oktober werd als gevolg van een technisch mankement massale sterfte onder de bewoners van het aquarium geconstateerd. Het gehele aquarium is hierop leeggepompt. Bij het inwinnen van een professionele contra-expertise werd tevens geadviseerd de gehele inrichting, inclusief koralen, anemonen en zeesterren, te vervangen, alsmede het aquarium uit elkaar te halen en opnieuw professioneel te verlijmen. Eind 2009 was het aquarium nog niet herbouwd en heringericht, onder andere in verband met verzekerings- en aansprakelijkheidskwesties.

- Tijdelijke tentoonstellingen

In 2009 werden vier wisselexposities gerealiseerd in de Tentoonstellingsruimte alsmede een mini-expositie in de Centrale gang:

De poëzie van Scheveningen

Onder aanvoering van gastconservator de heer Michiel van der Mast fotografeerden leden van Digitale Fotoclub Couvée de badplaats, de zee, het strand en de duinen, de haven, het oude dorp en het moderne Scheveningen. Daarbij werden vooral de poëtische kanten in beeld gebracht. De foto's werden afgewisseld met een aantal gedichten over Scheveningen. De tentoonstelling werd op zaterdag 20 december geopend door de stadsdichter van Den Haag, de heer Harry Zevenbergen, en was in het Muzee te zien tot en met 22 februari 2009.

Zeeschilders op Scheveningen

Van 28 februari tot en met 29 maart 2009 exposeerden leden van de Nederlandse Vereniging van Zeeschilders (NVZ) in Muzee. Belangrijke doelstelling van deze vereniging van professionele kunstenaars is het bevorderen van de beeldende kunst met als rode draad de zee en alles op en aan het water. Vijftien (van de 35) werkende leden toonden hun werken in Muzee. De verkoopexpositie gaf een breed beeld van alles wat met water te maken heeft (fregatten, kotters, watersport, duinlandschappen, zee etc.) in verschillende technieken (olieverf, zeefdruk, ets, aquarel, acryl en collages). Oud-voorzitter en erelid van de vereniging kolonel Anton Kok en wethouder Henk Kool verrichtten op 28 februari 2009 samen de openingshandeling met een forse draai aan de slinger van een originele misthoorn, die nog aan boord van een zeillogger heeft dienst gedaan.

Zing O Zing - 55 Jaar Schevenings Vissersvrouwenkoor

Op 4 april 2009 werd de jubileumtentoonstelling ‘Zing O Zing’ ter gelegenheid van het 55-jarig bestaan van het Schevenings Vissersvrouwenkoor feestelijk geopend. Onder grote belangstelling zetten wethouder Henk Kool en koorvoorzitster Tiny den Heijer-Schaap samen een oude grammofoonplaat van het Vissersvrouwenkoor op. Door middel van foto's, knipsels, filmbeelden en voorwerpen kreeg men in de wisselexpositiezaal een beeld van 55 jaar zingen in klederdracht op tal van uiteenlopende plaatsen en gelegenheden. Op Vlaggetjesdag 13 juni 2009 verscheen van de hand van mr. H.C. Grootveld een jubileumboek waarin 55 jaar geschiedenis van het koor in woord en beeld wordt gebracht. Het bevat een kroniek waarin de activiteiten van het koor chronologisch vanaf 1954 tot 2009 zijn beschreven en geïllustreerd.

Ocean Sensation

Op 4 juli 2009 vond de opening plaats van *Ocean Sensation*, een tentoonstelling van onderwaterfoto's van Nederlands bekendste onderwaterfotograaf Peter Verhoog. De tentoonstelling nam de kijker mee op een tocht door de wereldzeeën, langs de grote rovers van de oceanen naar de koraalriffen met hun kleurrijke bewoners tot de fascinerende vormen en dieren in het open water. De tentoonstelling werd eind oktober verlengd tot en met 10 januari 2010. Er waren 50 foto's te zien op groot formaat (60 x 90 en 100 x 150 cm).

125 Jaar Volharding Leidt tot het Doel 1884-2009

Het 125-jarig jubileum van de Christelijke Gemengde Zangvereniging 'Volharding Leidt tot het Doel' werd op 25 augustus gevierd met een receptie in Muzee. Bij die gelegenheid werd door wethouder Kool in de Centrale gang een mini-expositie geopend, gewijd aan dit oudste zangkoor op Scheveningen. Op een tweetal panelen en in twee vitrines werd met behulp van archiefstukken, foto's en voorwerpen de rijke historie van de zangvereniging belicht. De expositie was tot eind september in Muzee te zien.

- Educatieve taken

Activiteiten voor volwassenen

Lezingen

Met uitzondering van de zomermaanden juli en augustus werd elke derde vrijdag van de maand het museumcafé 'De Halve Vleet' getransformeerd tot 'Haags Historisch Café' (HHC). Een genodigde spreker vertelt dan iets over de geschiedenis van Den Haag en Scheveningen. Belangstellenden in de Haagse en Scheveningse cultuur kunnen elkaar hier ontmoeten en onder het genot van een drankje en een hapje van gedachten wisselen. In november vierde het HHC zijn 20-jarig jubileum in Muzee. Op 19 november 2009 hield historicus Victor Laurentius in Muzee een zeer goed bezochte lezing over verzetsheld en Engelandvaarder Peter Tazelaar, die in november 1941 gekleed in smoking in Scheveningen aan land kwam.

Cursussen

In 2008 werden regelmatig cursussen gegeven over allerlei onderwerpen. De cursussen kunstgeschiedenis onder leiding van een eerstegraads lesbevoegde kunsthistorica trokken opnieuw veel belangstelling. Er vonden in totaal 37 van dergelijke cursusbijeenkomsten plaats in het Muzee. De Vereniging Vrienden Muzee Scheveningen (VVMS) organiseerde opnieuw een cursus nettenbreien in het museum. Voor de cursus schiemanwerk was dit jaar onvoldoende belangstelling. De cursus nettenbreien omvat het leren breien van netwerk, het maken van visnetten en tasje en het breien van dassen. In totaal werden in 2009 acht cursusbijeenkomsten nettenbreien gehouden.

Vuurtoeren

Op de woensdag- en zaterdagmiddagen werden er om 14.00 uur rondleidingen op de vuurtoren van Scheveningen gegeven. In de zomer waren er bij voldoende deelname ook rondleidingen om 15.00 uur.

Wandelingen door Oud Scheveningen

Onder leiding van een oud-schipper of oud-visser werden in groepsverband geregeld wandelingen gemaakt door het oude vissersdorp Scheveningen. Met de in juni gepresenteerde Scheveningse dorpswandelingen is het ook mogelijk op eigen initiatief de mooiste plekjes in het vissersdorp aan te doen.

Activiteiten voor jongeren

Lesprogramma

Muzee Scheveningen biedt een gevarieerd educatief lesprogramma voor leerlingen van het primair onderwijs, van het speciaal onderwijs en van brugklassen in het voortgezet onderwijs. Het lesprogramma omvat lessen op zowel cultuurhistorisch als zeebiologisch gebied. Het educatieve lesprogramma in het kader van het Haags Cultuurmenu werd in 2009 voortgezet. Daarnaast zijn alle Scheveningse basisscholen actief benaderd voor deelname aan een of meer museumlessen. Door ziekte van de educatief medewerkster moest een aantal lessen worden doorgeschoven naar 2010.

Totaal 79 klassen (1.711 leerlingen) volgden de verschillende lessen uit het lesprogramma, waarvan 1 klas van het Voortgezet Onderwijs (22 leerlingen), 2 klassen van het Speciaal Onderwijs (39 leerlingen) en 76 klassen van het Basisonderwijs (1.650 leerlingen).

De lessen die werden aangevraagd waren: 'De Wondere dierenwereld van de Noordzee' (56x), 'Speuren in de vloedlijn' (7x), 'Kinderkabinet' (6x), 'Waterdierenles' (4x), 'Noordzeestrandproject' (3x), 'Kind op Scheveningen rond 1900' (2x), en 'De bomschuit, een historisch vissersvaartuig' (1x).

'De Wondere dierenwereld van de Noordzee' is onderdeel van het Cultuurmenu, een initiatief van 17 Haagse musea en erfgoedinstellingen. Het Cultuurmenu wordt ieder schooljaar aangeboden aan alle Haagse basisscholen. Doel is de leerlingen kennis te laten maken met een ander museum of erfgoedinstelling. Ieder museum of archief heeft een specifieke groep van de basisschool en zorgt dat de les aansluit bij de lesstof die de leerlingen dat schooljaar in de klas krijgen. De les van Muzee is bestemd voor leerlingen van groep één en twee.

Workshops, vakantieactiviteiten en educatieve rondleidingen

In het museum en op de vuurtoren werden door de suppoosten regelmatig rondleidingen gegeven aan schoolklassen.

Tijdens de schoolvakanties waren er extra activiteiten en workshops voor kinderen. In de Voorjaarsvakantie konden kinderen met een hengel meedoen aan de Hengelquiz, een speciale educatieve speurtocht met tot slot een leuke verrassing. Ook was er in de Voorjaarsvakantie een knutselworkshop 'Zeedieren carnaval'. In de Mei- en Zomervakantie konden kinderen weer meedoen aan de Hengelquiz. In de Zomervakantie nam het Muzee deel aan de activiteiten, georganiseerd in het kader van de VakantiePas en de Zoetermeerpas. De VakantiePas is een paspoort dat voor leerlingen van basisscholen toegang geeft tot allerlei activiteiten in de zomervakantie, te bezoeken met een aantrekkelijke korting of soms zelfs gratis. Tot slot was er in de Kerstvakantie een Pakjespuzzeltocht en een Vissenworkshop.

Permanente educatieve activiteiten in het museum

In 2009 kwam er een nieuwe speurtocht bij voor de allerkleinsten, zodat zij nu ook keus hebben uit twee speurtochten. In het museum zijn er voor kinderen vier verschillende speurtochten verkrijgbaar, waarvan ook één in het Engels vertaald is. In de Bad- en strandzaal kunnen de kinderen met een zoekblad in het zand op zoek gaan naar verschillende Noordzeeschelpen en zo de naam van de desbetreffende schelp te weten komen.

Het leslokaal is in 2009, buiten de lessen om, opengesteld voor het publiek. In het leslokaal bevindt zich een Noordzee-aquarium en vier nieuwe vitrines met zeebiologisch materiaal.

De educatief medewerkster nam in 2009 actief deel aan de Werkgroep Educatie van het Haags Museum Platform.

Kinderpartijtjes

In 2009 werden op woensdag- en zaterdagmiddag 39 feestelijke verjaarspartijtjes georganiseerd. Er is veel belangstelling voor deze activiteit, die geheel door vrijwilligers wordt begeleid.

• Publicaties

Muzee Journaal

Donateurs van het museum worden via het *Muzee Journaal* twee keer per jaar geïnformeerd over het Muzee en zijn collectie. Alle afleveringen bevatten een gedeelte met algemene informatie, een cultuurhistorisch gedeelte en een gedeelte met natuurhistorische onderwerpen. In 2009 verschenen twee afleveringen, in juli en december, elk in kleur en met een omvang van 56 bladzijden.

De verschijning werd financieel mogelijk gemaakt door de Stichting Donateurs Muzee Scheveningen.

Scheveningse dorpswandelingen

Muzee heeft in samenwerking met de winkeliersverenigingen in de Badhuisstraat en Keizerstraat twee unieke wandelingen samengesteld, waarbij de nadruk ligt op een bezoek aan Scheveningen-Dorp. De eerste wandeling met de naam *Een Scheveningse dorpswandeling* voert langs een dertigtal bijzondere en cultuurhistorisch waardevolle locaties. Hoewel het beginpunt in het boekje de begraafplaats Ter Navelgong is, kan de wandeling op elk punt in de route worden begonnen. *Een Scheveningse*

dorpswandeling is tegen betaling verkrijgbaar bij het Muzee, het VVV-kantoor en diverse boekwinkels. Bij alle hotels in Scheveningen liggen gratis exemplaren klaar voor de hotelgasten. De tweede wandeling *In de ban van de tijdgeest* is een speurtochtwandeling speciaal voor kinderen. Dankzij financiële bijdragen van Den Haag Marketing en de Kamer van Koophandel konden deze wandelgidsjes worden gerealiseerd. De eerste exemplaren werden op 6 juni 2009 in Muzee aangeboden aan wethouder City Marketing de heer Frits Huffnagel en aan clown Bobbie (van Ernst, Bobbie en de rest).

Zing O Zing – 55 Jaar Schevenings Vissersvrouwenkoor

Op Vlaggetjesdag (13 juni 2009) verscheen het jubileumboek *Zing O Zing – 55 Jaar Schevenings Vissers-vrouwenkoor* van de hand van de bestuursvoorzitter van Muzee, mr. H.C. Grootveld. Het rijk geïllustreerde boekwerk telt 168 bladzijden en brengt de geschiedenis in beeld van een koor dat ooit zo maar als gelegenheidskoor op Koninginnedag 1954 begon, maar door zang en dracht onlosmakelijk verbonden is geworden met het cultuurhistorisch erfgoed van Scheveningen.

De verschijning werd financieel mogelijk gemaakt door sponsors van het Schevenings Vissersvrouwenkoor en de Stichting Donateurs Muzee Scheveningen.

Historische Reeks Muzee Scheveningen

De redactiecommissie voor de Historische Reeks van Muzee Scheveningen, bestaande uit de heren drs. M. van Doorn, mr. H.C. Grootveld, P.R. de Kievit, K.H. Pronk, drs. C.J.J. Stal en D. Verbaan, kwam dit jaar enkele keren bijeen. Aangezien de wederzijdse uitgangspunten van de redactie en de beoogde auteur van een nieuw deeltje in de reeks te ver uiteen bleken te liggen, kon er in 2009 geen nieuw deel in de Historische Reeks van Muzee verschijnen. Aan de donateurs van het museum werd eind 2009 een gratis exemplaar van de uitgave *Zing O Zing* aangeboden, hetgeen gretig aftrek vond.

Digitale Nieuwsbrief

Donateurs en andere belangstellenden worden geregeld over nieuwe ontwikkelingen geïnformeerd via een digitale *Nieuwsbrief*, waarop men zich via de website van Muzee kan abonneren. De nieuwsbrief werd eind 2009 onder 391 e-mailadressen verspreid.

- **Maatschappelijke functie als trefcentrum**

De multifunctionele Scheveningenzaal en het naastgelegen visserscafé ‘De Halve Vleet’ dienden als decor voor talloze recepties, cursussen, zakelijke bijeenkomsten, boekpresentaties e.d. Leden van de Vereniging Vrienden Muzee Scheveningen (VVMS) fungeerden geregeld als gastheer en gastvrouw tijdens deze bijeenkomsten. Zonder hun ondersteuning op vrijwillige basis zou het Muzee dergelijke activiteiten niet kunnen organiseren.

In 2009 werden 10 (2008: 17) huwelijken voltrokken in de historische ambiance van de Scheveningenzaal.

- **Marketing en public relations**

Aan marketing en public relations kon ook in 2009 door het vertrek van de p.r.-medewerkster noodgedwongen minder aandacht worden besteed dan wenselijk was.

De bewegwijzering naar het Muzee werd in de loop van 2009 aanzienlijk verbeterd door het plaatsen van een viertal lichtmastreclames. Op strategische punten (Nieuwe Parklaan nabij halte tramlijn 9, Badhuisweg, Palaceplein en Gevers Deijnootweg bij de kruising Rotterdamsestraat) worden bezoekers nu duidelijk (en ’s avonds verlicht) verwezen naar het Muzegebouw in de Neptunusstraat.

Muzee was met een kraam vertegenwoordigd op 13 juni 2009 tijdens Vlaggetjesdag, op 6 september 2009 tijdens het Haags Uifestival, op 31 oktober 2009 tijdens de najaarsledenvergadering van de Nederlandse Vuurtoren Vereniging en op 12 december 2009 tijdens de kerstmarkt in het Muzee.

De voorzitter van het museumbestuur, de heer mr. H.C. Grootveld, vestigde in zijn vaste rubriek ‘Praaiberichten’ in het huis-aan-huisblad van het WijkOverleg Scheveningen-Dorp *De Klinker* geregeld de aandacht op activiteiten van het Muzee.

Het grote reclamebord, bevestigd aan het gereconstrueerde havenlicht bij de entree van het Muzee, werd bij elke nieuwe expositie door de heer M.C. Spaans (Letterland reclamemakers) gratis van een nieuwe belettering voorzien. De door reclamebureau Noclichés voor het Muzee ontwikkelde huisstijl werd ook in 2009 consequent doorgevoerd in alle publieksuitingen van het Muzee. De eveneens door Noclichés ontwikkelde website van het Muzee <http://www.muzeescheveningen.nl> werd voortdurend van actuele

informatie voorzien. Voor zover de middelen dat toelieten werd zo nu en dan geadverteerd in *De Scheveningsche Courant*. Voor de zomertentoonstelling *Ocean Sensation* en voor de kamermuziekconcerten in de reeks *Muziek in Muzee* werden flyers en posters verspreid. Ook werden er posters gemaakt om de verkoop van het jubileumboek over het Schevenings Vissersvrouwenkoor *Zing O Zing* te promoten. De Kerstmarkt en de nieuwe relatiegeschenken van Muzee werden in de kadomaand december met posters en advertenties onder de aandacht van het publiek gebracht.

Stichting De Haagse Willemsvaart is een nieuwe rondvaartorganisatie in Den Haag. De Willemsvaart organiseert boottochten tussen het Haagse centrum, Madurodam, Westbroekpark en Scheveningen. Tijdens de seizoensafsluiting van de Willemsvaart op 21 september 2009 in Muzee deed wethouder Baldewsingh de toezegging dat in 2010 een extra aanlegplaats voor de Willemsvaart wordt gecreëerd bij zwembad De Blinkerd. Vanaf dat moment kan een combinatieticket worden aangeboden voor een boottocht naar Scheveningen met een bezoek aan Muzee.

Het Scheveningse familiebedrijf Igor Design ontwikkelde in 2009 een nieuwe lijn aan relatiegeschenken voor Muzee. De museumwinkel werd verrijkt met aantrekkelijke nieuwe artikelen als Scheveningse stropdassen, een memoryspel, stickers met het Scheveningse wapen, pennen en mokken. Tevens werden nieuwe koffiekopjes ontworpen die werden voorzien van het Muzeelogo en het wapen van Scheveningen.

In september werd een zgn. ‘Muzeecontainer’ ingericht in het nieuwe – van zeecontainers gebouwde – surfdorp ‘FAST’ aan de boulevard (www.fastthehague.com). Daarin zijn oude foto’s te zien van de haven en omgeving en foto’s over de surfcultuur op Scheveningen. Ook het surfen op Scheveningen – ontstaan in de jaren zeventig – heeft inmiddels zijn geschiedenis.

- Overige publieksactiviteiten

Expeditie Vishartslag

Op 7 maart 2009 vond in Muzee een eerste themamiddag plaats in het kader van het evenement *Expeditie Vishartslag*. Ruim 100 bezoekers luisterden met gespitste oren naar een boeiende lezing van Henk Grootveld over het lief en leed van het vissersbestaan, en naar het ruim een uur durende tafelgesprek dat Rosalind Veldman voerde met een aantal vissersvrouwen en vissers. Het Schevenings Toneel speelde twee scènes waarin op humoristische wijze de vele benamingen voor diverse soorten vis aan bod kwamen en in dialect het een en ander over het gebouw van de Visafslag werd verteld.

Netwerkbijeenkomst Kunst en Cultuur

Muzee onderschrijft de doelstellingen van het gemeentelijke Actieplan Wijkcultuur om meer culturele activiteiten in de wijken aan te bieden, waarbij meer Hagenaars gebruik moeten gaan maken van het culturele aanbod. Op initiatief van de makelaar wijkcultuur, het stadsdeel Scheveningen, Muzee en de Openbare Bibliotheek Scheveningen is op 26 maart 2009 in Muzee een speciale avond georganiseerd waarvoor alle actieve kunst- en cultuurorganisatoren (amateurs én professionals), kunstenaars en geïnteresseerde bewoners in het stadsdeel Scheveningen waren uitgenodigd. Doel van de avond was te komen tot een uitwisseling van lopende en komende projecten, plannen en ideeën voor kunst en cultuur in Scheveningen.

De avond zelf was een groot succes met maar liefst 150 deelnemers. Er werden nieuwe plannen gepresenteerd, er waren korte optredens en er was voldoende tijd en ruimte tussendoor om te netwerken en ideeën uit te wisselen. Een uitgebreid verslag van deze avond is te vinden op de website www.wijkcultuur.nl We hebben het voornemen jaarlijks een dergelijke bijeenkomst te organiseren. De makelaar wijkcultuur heeft in 2009 in zijn eindevaluatie aan de gemeenteraad voorgesteld Muzee – in samenwerking met de Openbare Bibliotheek Scheveningen – aan te wijzen als Cultuuranker voor dit stadsdeel. Wij hopen dat het Actieplan Wijkcultuur na de Gemeenteraadsverkiezingen van 2010 onverkort kan worden voortgezet, zodat Muzee in de volgende collegeperiode ook formeel als Cultuuranker voor Scheveningen kan fungeren.

Boekpresentatie Belgisch Park

De festiviteiten rond de viering van het 125-jarig bestaan van de wijk Belgisch Park werden op 15 april 2009 afgesloten met de presentatie van het jubileumboek *125 Jaar Belgisch Park* door P. Crefcoeur en J. van Pesch. Het eerste exemplaar van dit monumentale jubileumboek (560 bladzijden) werd in aanwezigheid van meer dan 150 genodigden op een zonovergoten binnenplaats van Muzee aangeboden aan oud-wijkbewoner de heer prof. P. Winsemius.

Schelpeninfodag

Op 19 april 2009 en op 10 oktober 2009 werd een schelpeninformatie- en verkoopdag gehouden. Alle lades van de winkel gingen open en al het materiaal lag overzichtelijk uitgestald. Dit was het moment voor de verzamelaar om zijn collectie aan te vullen of te laten determineren. Ook is er nieuw materiaal speciaal voor deze dagen verworven. Tevens vond op 7 februari 2009 in Muzee een determinatiedag plaats onder auspiciën van de Nederlandse Malacologische Vereniging (NMV). In 2009 werd gestart met de voorbereiding van een Internationale Schelpenbeurs, die zal plaatsvinden in Muzee in het weekend van 17 en 18 april 2010.

Historisch belevingstheater van Stichting Het Portret Spreekt

Eind 2008 vonden er voor het eerst toneelvoorstellingen plaats in het museum. De Scheveningenzaal werd daartoe getransformeerd tot een klein theater met 100 stoelen. Drie acteurs speelden het toneelstuk *Rokken rond Constantijn* over de vrouwen in het leven van Constantijn Huygens. De voorstellingen waren een groot succes. In 2009 ontwikkelde Muzee zich tot het thuis theater van de Stichting Het Portret Spreekt. Dit past goed in onze ambitie om het Muzee te laten uitgroeien tot Cultuuranker van het stadsdeel Scheveningen, een locatie waar bewoners op een laagdrempelige manier in aanraking komen met kunst en cultuur. Er werden in 2009 maar liefst zeventien voorstellingen op de planken gebracht, waarvan één reprise van *Rokken rond Constantijn*. De nieuwe theatervoorstelling *Juliana en Bernhard van Nederland* werd elf keer uitgevoerd. Tijdens en na het historisch festival 'Mare Liberum' vonden vijf uitvoeringen plaats van de voorstelling *Hugo de Groot, de vredebrenger*.

Muziek in Muzee

De serie 'Muziek in Muzee' is een nieuwe concertserie georganiseerd door Muzee Scheveningen en violiste Heleen Kuiper, waarin laatstgenoemde collega-musici uitnodigt om in wisselende samenstelling het rijke kamermuziekoeuvre aan een groter publiek te laten horen in de sfeervolle ambiance van Muzee. The Hague String Quartet beet het spits af met een goed bezocht concert op zondag 24 mei 2009. Dankzij financiële bijdragen van het Stadsdeelkantoor Scheveningen en van pianohandel W.P.Joh. de Liefde en Zn kon in het najaar een serie van drie concerten worden gerealiseerd. Deze vonden plaats op 20 september (violiste Heleen Kuiper en pianist Menno Boogaard), 1 november (het Mesdag Piano Trio) en 13 december 2009 (The Hague String Quartet). Terugkijkend op 2009 kan worden geconstateerd dat er zich enerzijds een vaste kern bezoekers heeft gevormd en anderzijds zien we ook steeds nieuwe gezichten in het publiek. Op basis van de vele positieve reacties is besloten de serie kamermuziekconcerten in Muzee in 2010 voort te zetten met een voorjaars- en een najaarsserie.

Scheveningse dag

Door diverse omstandigheden, maar vooral vanwege de concurrentie van vele andere evenementen op diezelfde dag, kon de Scheveningse dag op de laatste zaterdag in juni in 2009 geen doorgang vinden. Met nieuw elan en een nieuw programma zal in 2010 opnieuw een Scheveningse Dag worden gehouden, waarbij deze keer voor het eerst ook van het nieuwe voorplein van Muzee gebruik kan worden gemaakt.

Kerstmarkt

Op 12 december 2009 organiseerde de VVMS de traditionele kerstmarkt 'Kerstland'. In een prachtig versierd museum werden Kerstartikelen verkocht en was er gelegenheid om oude bekenden weer eens terug te zien. Het Muzee kon die dag 1.240 bezoekers verwelkomen, een verdubbeling ten opzichte van 2008. De gratis entree, het mooie weer, de goede publiciteit, een gevarieerd programma en de uitstekende organisatie door de Vrienden droegen bij aan het succes van dit evenement.

3.3 Bedrijfsvoering

3.3.1 Huisvesting en veiligheid

- Pand Neptunusstraat

Het groot onderhoud van het gebouw blijft ten laste van de gemeente komen. In het klein onderhoud wordt intern voorzien door de huismeester en enkele vrijwilligers.

In 2009 werd het plein voor het museumgebouw opnieuw ingericht, waarmee een aantrekkelijke entree van het museumgebouw werd verkregen. De doorgaande weg langs het museumgebouw is hierbij verdwenen en onderdeel van het plein geworden. Ook de voortuinen van Muzee kregen nieuwe hekken en beplanting. Van een plan voor het plaatsen van een kunstwerk op het plein moest worden afgezien. Het beoogde kunstwerk, een ruim 14 m hoge vuurtoren uit het *Illuminada*-project, bleek te massaal voor deze locatie.

Het nieuwe plein werd op 19 juni feestelijk in gebruik genomen door wethouder Baldewsingh, die bij deze gelegenheid een kort optreden verzorgde met de leden van het Schevenings Vissersvrouwenkoor. Na afloop was er een receptie in Muzee voor de betrokken medewerkers en omwonenden.

De parkeersituatie in de omgeving van het Muzee blijft ernstig zorgen baren. Met de invoering van betaald parkeren in het vergunninggebied Scheveningen-Dorp-Oost per 1 februari 2009 verviel de mogelijkheid voor bezoekers van het Muzee tot gratis parkeren met de auto aan de nabijgelegen Badhuiskade, Havenkade en rond stadsboerderij 't Waaygat aan de Havenkade. In de directe omgeving van het Muzee geldt een maximale parkeertijd van één uur, terwijl dit regime in de verder weg gelegen Badhuisstraat en aan de Havenkade kort na invoering weer is uitgebreid tot twee uur. Slechts op het kleine parkeerterrein bij zwembad De Blinkerd en in de verder weg gelegen parkeergarages in Scheveningen-Bad kan langer (betaald) geparkeerd worden. Met de recente ontwikkeling van het Muzee tot weekendtheater met voorstellingen van zo'n anderhalf uur leidt de maximale parkeerduur van één uur in de praktijk tot grote problemen. Voorstellingen beginnen regelmatig te laat omdat vooral oudere bezoekers geen geschikte parkeerplek in de nabije omgeving kunnen vinden. Het museum derft hierdoor aantoonbaar inkomsten. In 2009 werd een evenement in Muzee zelfs geannuleerd vanwege de slechte parkeerfaciliteiten in de omgeving. Uitbreiding van de maximale parkeertijd rond het Muzeeplein tot twee uur is voor het museum dan ook noodzakelijk om de benodigde inkomsten uit bijzondere evenementen te genereren. Hierover is overleg met de gemeente gaande.

Reeds in 2008 is een vergunning verkregen voor de bouw van een overkapping op de binnenplaats van het museum. Een andere open ruimte waar korallen liggen opgeslagen dient ook van een overkapping te worden voorzien. Door gebrek aan financiële middelen konden deze werkzaamheden in 2009 nog niet worden uitgevoerd.

Bij de herinrichting van het voorplein werd de oude fietsenstalling wegens bouwvalligheid afgevoerd. Aan de gemeente is verzocht om middelen beschikbaar te stellen voor het plaatsen van een nieuwe overdekte fietsenstalling. Vooral ten behoeve van de muziek- en theateruitvoeringen werden in 2009 uit eigen middelen 100 nieuwe stapelbare stoelen met stoffen zitting aangeschaft, ter vervanging van weinig comfortabele kunststof kuipstoeltjes.

Ten behoeve van de zomertentoonstelling *Ocean Sensation* kon de verlichting van de tentoonstellingszaal voor een deel worden vernieuwd. Dit werd gedeeltelijk gefinancierd met een royale gift van de Willem de Zwijgerschool, die de opbrengst van haar zomerfeest in 2009 aan Muzee doneerde. Uit de opbrengst van het zomerfeest werd tevens een viertal tafelvitrines aangeschaft voor het Educatielokaal.

- Vuurtoren

De Scheveningse vuurtoren aan de Zeekant 12 is eigendom van het rijk en heeft de status van rijksmonument. De vuurtoren is voor de bevolking van Scheveningen het natuurlijke icoon van het havengebied. Daarnaast is de vuurtoren een niet weg te denken onderdeel van de skyline van Scheveningen en daarmee ook – als (wereld)stad aan zee – van Den Haag. De toren wordt beheerd door de directie Noordzee van Rijkswaterstaat in Vlissingen. Muzee treedt sinds 1993 op als feitelijke beheerder en organiseert op de woensdag- en zaterdagmiddagen rondleidingen in de vuurtoren. Vanuit de behoefte om meer activiteiten te kunnen ontplooiën in de toren werd in 2009 verder overleg gevoerd

met de directie Noordzee en met de stadsdeelwethouder van Scheveningen, waarbij is ingezet op overname in eigendom van de vuurtoren door de gemeente Den Haag. Aan het einde van het verslagjaar was nog niet duidelijk in hoeverre dit plan kan worden gerealiseerd.

- Veiligheid

Het museum is voorzien van een adequate brandmeldinstallatie en van een inbraakalarm. In 2009 heeft een stagiaire van de opleiding Facility Management van de Haagse Hogeschool een ontruimingsplan en calamiteitenplan voor het personeel en de collectie opgesteld. In dit kader werd tevens een lijst opgesteld van schilderijen die in geval van een calamiteit het eerst buiten het gebouw in veiligheid moeten worden gebracht.

De medewerkers E.H.W. Willems en J.J. Zeeuw MA slaagden in maart 2009 voor de basisopleiding Bedrijfshulpverlener en ontvingen de certificaten Brandbestrijding en Ontruiming en Eerste Hulp.

3.3.2 Personeel en organisatie

- Personeel

In het nieuwe gemeentelijke Kunstenplan wordt aangedrongen op verdere professionalisering van Muzee, zowel in zakelijke als artistiek-inhoudelijke zin. Daarnaast geeft de Adviescommissie Verploeg aan, dat het Muzee vitaler zou moeten worden. Bestuur en directie hebben de handschoen opgepakt en werken onder andere door versterking van de administratieve organisatie aan professionalisering van de organisatie. Daarnaast moet een veelvoud aan nieuwe culturele en maatschappelijke activiteiten (muziek- en theateruitvoeringen, Cultuurankerfunctie, organisatie van een internationale schelpenbeurs, meer wisseltonstellingen, participatie in diverse stedelijke culturele projecten) de beoogde en benodigde vitalisering bewerkstelligen.

Deze ambities worden – ondanks de grote inzet van het zittende personeel en de vele vrijwilligers – in toenemende mate gefrustreerd door een structurele formatieve onderbezetting bij het Muzee. In 2008 moest om tot een sluitende begroting te komen al fors worden bezuinigd op personeelslasten. Onder meer kwam de secretariaatsfunctie en de functie van medewerkster public relations en organisatie te vervallen. Uit benchmarkonderzoek blijkt dat voor een museum van vergelijkbare inhoud en omvang als het Muzee ongeveer 15 fte's nodig zijn. Muzee kent thans 8,1 fte's. Met deze acht formatieplaatsen blijkt het nauwelijks mogelijk Muzee adequaat te laten functioneren. Daar komt nog bij, dat er thans meer gesubsidieerde (4,2 fte) dan reguliere (3,9 fte) formatieplaatsen zijn bij Muzee. Dit leidt niet alleen tot onbalans in de formatie, maar door het aflopen van subsidieregelingen als de WIW- en ID-regeling is de continuïteit van de bedrijfsvoering thans ernstig in gevaar. Ook hierover is overleg met de gemeente gaande.

Een paar voorbeelden: per 1 september 2009 is de plek van een onlangs gepensioneerde WIW-medewerker receptie en museumwinkel ingevuld met een Ooievaarsbaan (0,88 fte). Het betreft hier een tijdelijk contract van een jaar. Mogelijk kan daarna verlenging met maximaal een half jaar plaatsvinden. De conservator van de Scheveningencollectie, een kunsthistorica die eveneens in het kader van de WIW-regeling op detacheringbasis werkzaam was bij het Muzee, heeft met ingang van 1 oktober 2009 haar detachering bij het Muzee beëindigd. Voor haar is wegens beëindiging van de WIW-regeling geen opvolger gekomen, terwijl het museum niet de middelen heeft om regulier voor deze functie te werven. Het behoeft geen betoog, dat de continuïteit van het museum door deze maatregelen en ontwikkelingen rechtstreeks in gevaar is. In concreto komt hierdoor eind 2010 de continue bezetting van de receptie en museumwinkel in gevaar en is vanaf oktober 2009 het beheer van de Scheveningencollectie evenals de inrichting van wisseltonstellingen op basis van de Scheveningencollectie al goeddeels komen te vervallen.

Het verlies van deze medewerkers kan niet worden opgevangen door het werven van nog meer vrijwilligers en, in het geval van de specialistische conservatorfunctie, evenmin door de tijdelijke inzet van Ooievaarsbanen. Door het grotendeels wegvallen van het middenkader worden de twee leidinggevenden bij Muzee (de directeur en de conservator van de natuurhistorische collectie) belast met een te grote 'span of control', waardoor zij bij gebrek aan delegatiemogelijkheden nauwelijks meer aan de eigen taken toekomen. Daarbij moet ook in aanmerking worden genomen dat het aansturen van vijf gedetacheerde medewerkers van Stichting Werkbij en de vele vrijwilligers soms specifieke vaardigheden vereist.

Voor het voortbestaan van Muzee is het daarom onontkoombaar dat de gesubsidieerde arbeidsplaatsen op korte of langere termijn worden omgezet in reguliere functies met bijbehorende financiering.

Bij het Muzee waren in 2009 vijf vaste personeelsleden in dienst. Vier van hen werken in parttime dienstverband en een fulltime, met een totaal aantal fte van 3,9. Via de Stichting Werkbij waren eind 2009 vijf medewerkers in het kader van de WIW-regeling en de regeling Ooievaarsbanen bij het Muzee gedetacheerd, die samen 4,2 fte bezetten. De totale formatie komt daarbij op 8,1 fte.

De heer P.R. de Kievit, die per 1 mei 2007 in tijdelijke dienst trad als directeur, kwam per 1 januari 2009 in vaste dienst van het museum. In het najaar werd hij bestuurslid van de Stichting Directieoverleg Haagse Musea. Per 1 maart 2009 werd mevrouw C.C. van der Zwan aangesteld in de functie van schoonmaakmedewerkster in deeltijd voor 32 uur. Mevr. C. Zonneveld, medewerkster receptie en museumwinkel, beëindigde haar detachering bij Muzee per 1 mei 2009. Vanaf 1 september 2009 werd mevr. M. Baak in diezelfde functie voor de periode van een jaar gedetacheerd in het kader van de Ooievaarsregeling. De conservator van de cultuurhistorische collectie mevr. drs. G.M. van Leeuwe beëindigde begin oktober 2009 haar detachering bij Muzee. Zij werd vanaf medio oktober vanuit Startbaan Detacheringen geplaatst bij het Gemeentemuseum Den Haag in de functie van restaurator van de meubelcollectie. Educatief medewerkster mevr. M.J.C. Stuur beëindigde haar dienstverband per 1 januari 2010. In haar opvolging werd tijdelijk per 1 december 2009 voorzien door freelance medewerkster mevr. P.D. Demper. Mevr. G.A. van Zwam, die in 2009 nog behoorde tot de categorie buitensteedse WIW-medewerkers voor wie de subsidie van de gemeente Den Haag in 2010 zou komen te vervallen, kan uiteindelijk toch bij Muzee gedetacheerd blijven.

Voorts zijn er 14 suppoosten en rondleiders tegen een onkostenvergoeding bij het Muzee werkzaam en 32 vrijwilligers voor het beheer van de cultuurhistorische collectie (3), het beheer van de natuurhistorische collectie (3), taken op ict-gebied (2), het verzorgen van Engelse vertalingen (1), vormgeving (1), de technische en huishoudelijke dienst (2), het onderhoud van het tropisch zeeaquarium (2), de bemensing van receptie en museumwinkel (10), de organisatie van kinderpartijtjes (1), de donateursadministratie (1) en de catering (6). Met hen werd geregeld werkoverleg gehouden.

Er meldden zich enkele nieuwe vrijwilligers aan in de persoon van mevr. G. Gerdie (medewerkster museumwinkel), mevr. J. van Diggelen (medewerkster receptie) en mevr. I. Pronk-Verbaan (medewerkster catering en partijen). In 2009 werd geregeld overlegd met de suppoosten. Tijdens de Oranjesborrel op Koninginnedag werd wegens het bereiken van de 80-jarige leeftijd suppoost Nico Pronk sr. in het zonnetje gezet. Tevens werd afscheid genomen van de dames J. Pronk-Knoester en D. van der Zwan-Knoester. Als nieuwe suppoosten kon het Muzee in 2009 de heren H. Ammeraal en N. Spaans verwelkomen.

Een studente van de opleiding facility management aan de Haagse Hogeschool hield zich van februari tot en met juni 2009 bezig met het opstellen en implementeren van een ontruimings- en calamiteitenplan. Zij ontving hiervoor een stagevergoeding.

Daarnaast verrichten de leden van de Vereniging Vrienden Muzee Scheveningen veel ondersteunende taken ten behoeve van de collectie, evenementen en partijen.

- **Automatisering**

Het eind 2008 ingevoerde nieuwe kassasysteem van de firma Quarto functioneert naar behoren. De drie kassa's zijn voorgeprogrammeerd met toetsen voor alle te gebruiken artikelen inclusief de prijs. Foute aanslagen worden hierdoor zoveel mogelijk beperkt. De winkelvoorraden zijn in 2009 geleidelijk aan in het kassasysteem ingevoerd en de inventaris wordt daar ook op bijgehouden. In 2009 is een koppeling tot stand gebracht tussen de kassa bij de receptie van het museum en het nieuwe donateursprogramma. Dit maakt het mogelijk de donateurspassen aan de kassa in te lezen en zo te bepalen of de donateursbijdrage is voldaan.

- Organisatie

Bestuur

Op 3 januari 2009 ging onverwacht van ons heen ons bestuurslid de heer Dick van der Hoeven. Hij trad in 2007 toe tot het bestuur van Muzee als tweede penningmeester. Hij was niet alleen een deskundig penningmeester met een groot gevoel voor cijfers en precisie, maar vooral ook een betrokken, integer en aimabel mens. Wij gedenken hem met respect en dankbaarheid voor wat hij voor Muzee Scheveningen heeft gedaan. In het bestuur vonden in 2009 verder de volgende mutaties plaats:

De heer drs. D.C. Nieweg heeft zijn bestuurslidmaatschap met ingang van 1 januari 2010 beëindigd. Door zijn vertrek naar het oosten van het land was het voor hem niet langer mogelijk deel van het bestuur uit te maken.

Met ingang van 1 januari 2010 trad ook mevr. E.P.M. Sloof-Vermeij terug uit het bestuur. Van haar is begin 2010 afscheid genomen. In 2009 kon ook een drietal nieuwe bestuursleden worden verwelkomd: de heer G.J.W. Voerman (met ingang van 28 mei), mevr. mr. F. Basters en de heer P. Lok (beiden met ingang van 27 aug.).

De functies van voorzitter, secretaris en penningmeester in het bestuur bleven ongewijzigd.

Het bestuur vergaderde in 2009 elf keer, op 29 jan., 26 febr., 26 maart, 23 april, 28 mei, 25 juni, 27 aug., 24 sept., 29 okt., 26 nov. en 17 dec. Voorafgaand aan de bestuursvergaderingen was er geregeld in informele sfeer overleg en uitwisseling van informatie met het bestuur van de Vereniging Vrienden Muzee Scheveningen.

Op 16 september vond in Muzee een werkontbijt plaats van bestuur en directeur met wethouder van Cultuur en Financiën mevr. drs. M. Bolle en haar staf. Onder andere werd gesproken over de invoering van functiescheiding bij Muzee, over de preciaire personele en financiële situatie, over parkeerproblemen in de omgeving van Muzee en over het beschikbaar komen in 2010 van werkruimten van afdeling Archeologie naast Muzee.

De fusie van de twee donateursstichtingen, de Stichting Donateurs Museum Scheveningen en de Stichting Vrienden Zeemuseum, kreeg eind 2009 zijn beslag. De naam van de nieuwe stichting luidt: Stichting Donateurs Muzee Scheveningen. Ook de vriendenvereniging van Muzee wijzigde eind 2009 zijn tenaamstelling van Vereniging Vrienden Oud-Scheveningen (VVOS) in Vereniging Vrienden Muzee Scheveningen (VVMS).

- Administratieve organisatie

Bij de jaarrekening van 2008 ontbrak opnieuw een goedkeurende accountantsverklaring. Een gebrek aan functiescheiding bij de entree, het museumcafé en de museumwinkel speelt het museum hierbij parten. In 2009 is in een *Stappenplan functiescheiding Muzee Scheveningen* nader in kaart gebracht waar het geconstateerde gebrek aan functiescheiding binnen het museum speelt en in twee varianten aangegeven wat ervoor nodig zou zijn om in het vervolg een goedkeurende accountantsverklaring te verkrijgen. De in het *Stappenplan* geschetste minimumvariant gaat uit van een aantal organisatorische maatregelen die binnen de bestaande formatie van het Muzee kunnen – en goeddeels ook al zijn – gerealiseerd. Het betreft de volgende maatregelen:

- Maandelijks worden de horecavoorraden geïnventariseerd om het verbruik in het museumcafé te kunnen vaststellen en te kunnen aansluiten op de verantwoorde omzet.
- Artikelen in het magazijn van de museumwinkel zijn in het nieuwe kassasysteem ingevoerd. Bij de afsluiting van elk boekjaar wordt de voorraad in het magazijn geïnventariseerd en vergeleken met de in het systeem aanwezige voorraad. Het verbruik zal vervolgens worden aangesloten op de verantwoorde omzet.
- Er wordt, voor zover dat met de krappe personeelsbezetting mogelijk is, een strikte scheiding ingevoerd tussen de kassamedewerkers en degene die de dagelijkse kas opmaakt. Dit is zowel van toepassing op de kassa bij de entree als in het museumcafé en de museumwinkel. Daarbij zullen taken, bevoegdheden en procedures opnieuw worden beschreven. De kasinkomsten worden steekproefsgewijs gecontroleerd.

Daarnaast wordt de entree van het museum voorzien van een geautomatiseerd toegangscontrolesysteem met tourniquet. Door vertraging bij de leverancier kan de tourniquet pas in de loop van april 2010 worden geplaatst. Na invoering van functiescheiding kan met ingang van 2010 een goedkeurende accountantsverklaring worden verwacht.

Voor de eenmalige kosten van aanschaf van het toegangscontrolesysteem en de advieskosten van de accountant werd in 2009 een aanvullende subsidie van de gemeente ontvangen.

Ook in 2009 is de administratieve organisatie op een aantal punten verbeterd. Vrijwel alle artikelen uit de museumwinkel werden ingevoerd in het eind 2008 nieuw aangeschafte kassasysteem van de fa. Quarto. Het beheer van de winkelvoorraad kan voortaan via het kassasysteem worden bijgehouden. In 2009 werd een contract vastgesteld voor de verhuur van ruimtes in het museum. Ook voor externe cateraars werd een dergelijke overeenkomst opgesteld.

- Financiën en begroting

Eind januari 2009 werd de begroting voor 2009 met bijbehorend activiteitenprogramma ingediend bij de gemeente. De begroting en activiteitenprogramma voor 2010 konden eind september worden ingediend. De jaarrekening van Muzee Scheveningen over 2008 werd eind maart 2009 aangeboden aan de directeur Cultuur van de gemeente Den Haag. De staat van baten en lasten over 2008 sluit met een positief saldo van €7.463. Het boekjaar 2009 kon worden afgesloten met een positief saldo van €5.227.

De totale energielasten bij Muzee komen in 2009 uit op €28.178,-. Deze lasten blijken de afgelopen twee jaar fors gestegen te zijn door een combinatie van hogere tarieven en hoger verbruik. In 2010 zullen diverse besparingsmogelijkheden worden onderzocht.

Achterblijvende inkomsten en gestegen organisatie- en huisvestingslasten maakten het opnieuw noodzakelijk fors te bezuinigen op personeelslasten. De in 2007 vrijgevallen vacature van administratief medewerker (1 fte) kon ook in 2009 niet worden vervuld. De in 2008 ontstane vacature van medewerker p.r. en organisatie (1 fte) kon in 2009 evenmin worden ingevuld, waardoor de werkdruk voor de overige medewerkers onverminderd hoog bleef.

De financiële administratie werd ook in 2009 uitbesteed aan een administratiekantoor. Intern is hiervoor geen capaciteit beschikbaar. Dankzij de uitstekende samenwerking met de medewerkers van dit kantoor leidde dit overigens niet tot een verminderd inzicht in de financiële positie van het museum.

In 2009 trok het Muzee in totaal 24.218 bezoekers, een afname van bijna 15 % ten opzichte van 2008 (28.307 bezoekers). Het aantal betalende bezoekers nam af van 18.458 tot 14.984 (- 19 %). Het aantal bezoeken door donateurs daalde, met name door het niet doorgaan van de Scheveningse Dag en het niet registreren van donateurs tijdens het gratis evenement Kerstland, van 3.315 naar 678 (- 80 %). Het aantal bezoeken aan commerciële, culturele en maatschappelijke activiteiten in het museum steeg van 6.543 tot 8.556 (+ 30 %). Het aantal huwelijken nam af met ruim 40 % (17 in 2008 en 10 in 2009).

Plannen van het ministerie van OCW en de Nederlandse Museumvereniging om kinderen tot en met 12 jaar vanaf 1 september 2009 vrij toegang tot musea te verlenen vonden uiteindelijk geen doorgang.